

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

Conscientiam in actionibus suis dirigendis, opinionem verè probabilem,
semper sequi posse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

credi & sine scelere. Deus det omnibus & scientiam agendorum, & promptam benè agendi voluntatem; qui tam facilem sese præbet, infirmitatque nostræ tam accommodum, ut præceptorum suorum scientiam, Conscientiæ nostræ bonâ fide agenti; eorum verò executionem, voluntati promptæ commendarit.

TRACTATUS IV.
DE CONSCIENTIA EX PROBABILI
OPINIONE FORMATA.

Omne quod ex fide non est, peccatum est. *Ad Rom. 14. v. 23.*

Conscientiam in actionibus suis dirigendis, opinionem verè probabilem sequi posse sine vlllo prorsus crimine.

P R O O E M I V M.

Xposito utcumque onere, quod voluntati incumbit, sese inclinandi in eam partem, in quam Conscientiæ dictamen certum & indubitatum, etiamsi sit ex errore conceptum, eam fert: istud nunc videndum est, quid porò agendum sit, dum primum, quòd dictamen Conscientiæ præcedit intellectûs iudiciû, non omninò certum est de legis obligatione aut indulgentiâ; neque vllum de rei veritate iudicium ferre potest, nisi tantùm probabili ratione efformatum. Certum est enim, nihil quidquam agi posse sine crimine, nisi certò statuat Conscientia, actionem eam quæ præ manibus est non esse illicitam,

Agendum est quo pacto ex opinione probabilis formari debeat Conscientia, seu iudicium practicum certum.

tam, ac proinde sine culpâ posse exhiberi. Verùm quo pacto id prudenter à Conscientiâ potest statui, si de legis obligatione nihil in vtravis partem omninò constet, nisi quod vtrimque probabilibus tantùm, & non certis assequitur argumentis? Hoc nunc ago: illudque ostendendum, quâ ratione ex opinione quæ tantùm, sed verè tamen est probabilis, elici possit Conscientiæ dictamen practicum & certum, cui voluntas securè adhæreat, atque obediat inculpatè.

*Magnos
hac quæstio
hodie in
Ecclesiâ ex-
citavit tu-
multus: ex-
ponitur
causa.*

Dabit mihi hanc veniam æquus Lector, vt materiam hanc tractem præter morem meum paulò prolixius. Magnos enim hæc disputatio per hosce annos toto Belgio & Galliâ concitavit animorum tumultus: quos quidem exacuisse videtur peruersa huius materiæ in populum sparsâ explicatio, & nimium fortasse omnia admordendi & conuellendi studium; idque, nescio quo veteris Ecclesiasticæ austeritatis, pulchro quidem, sed falsò prætextu. Hinc fit vt omnia sese componere populo cum persuadent, non nisi maximos cieant tumultus, quibus & pax publica Ecclesiæ, & Conscientiæ priuatæ tranquillitas penitus perturbetur. Exponam itaque rem totam, & vti spero eâ claritate, vt, quamuis Theologica sit, nemo tamen vnus sit, qui eam dilucidè non percipiat; æquumque, modò partium studio præoccupatus non sit, de re totâ iudicium ferre non possit.

§. I.

Proponitur status quæstionis.

Quamuis id planum sit & indubitatum, prout diximus, Conscientiæ certò & sine hæsitatione actionem aliquam decernenti, promptè esse obsequendum, quantumvis erroneum sit iudicium quod de obligatione, siue à naturâ, siue à Diuinis, humanisue legibus impositâ fert intellectus, modò bonâ fide & absque dolo malo agat Conscientia; à quâ ne istud quidem quærendum sit, an error ille iudicii à falsitate rationum argumentorumque fallaciâ, an à legum ignorantia, an à merâ incogitantiâ obligationis oriatur, modò inuincibilis inculpatusque sit error, qui Conscientiæ, actionem eam, hisce circumstantiis, imperandi dedit occasionem: illud tamen etiam aduertendum est non indiligenter,

r.